

Hypocrisie wint in uitzinnige Tartuffe

RECENSIE TARTUFFE

★★★★☆

Gebeurtenis Toneelvoorstelling 'Tartuffe' door NT Gent/Toneelgroep Amsterdam, naar Molière
Regie Dimiter Gotscheff **Met** Wim Opbrouck, Koen de Sutter, Frieda Pittoors, Servé Hermans e.a. **Gezien** 9/5 Stadsschouwburg Groningen **Publiek** 300

Door Eric Nederkoorn

In elk geval één persoon zal hoofdschuddend hebben gereageerd op *Tartuffe* van NT Gent/Amsterdam: het hoofd van de schoonmaakploeg die nadien de Stadsschouwburg in propre staat terugdiende te brengen. Hij moet maar zo denken, het was inderdaad een zootje, met die kilo's serpentine en confetti, maar ze bezorgden het theater wel het meest spectaculaire podiumbeeld in jaren.

De kanonnen die minutenlang onder aanzwellende muziek al die snippers en slierten over het gezelschap heen denderden, symboliseerden de uitzinnige verbouwing die de Duits/Bulgaarse regisseur Dimiter Gotscheff op Molières klassieker uit 1664 heeft losgelaten. Op zich stonden die versierselen

voor de rijkdom waarin de familie van Orgon zich kon hullen, met de heer des huizes als stralend middelpunt, voordat die misselijkmakende Tartuffe het hele zootje kapot kwam intrigeren.

Molière had er drieënhalve eeuw geleden jaren voor nodig om deze aanklacht tegen enerzijds religieus fanatisme, schijnheiligheid, hebzucht en anderzijds de naïviteit om daarin te worden meegesleurd in het theater te krijgen. Mocht er alsoog een hiernamaals bestaan, dan zal Molière zich daar neerkijkend in de schouwburg te barsten hebben gelachen om de keuzes van Gotscheff (mogen we asjeblijft meer zien van die man?). Was dit misschien de definitieve *Tartuffe*?

De krankzinnige monoloog waarmee Tartuffe (Koen de Sutter) het huis binnendringt, die quasi-mooipraat vol taalvondsten, wordt nog verslagen door de aaneenschakeling van reacties van Orgon, een superieure rol van Wim Opbrouck. Deze versie bevat een wirwar van verwijzingen en citaten naar en uit de Bijbel, de poëzie van Heiner Müller, maar ook uit de gospel *O Happy Day* en de griezelfilm *The Omen*.

Opbrouck schmiert er geweldig

op los. Het lijkt stug dat de zee aan maffe associaties die hij in zijn tekst en spel stopt alle op papier staan. Je ziet hem gestaag als persoon en pater familias ten onder gaan, grommend als de duivel als hem iets tegenstaat, gek schuddend met dat overvolle lijf, en dan weer krankzinnig zingend met een ijle falset. Figuurlijk uitgekled door de vuige Tartuffe, die het heeft voorzien op zijn dochter maar uiteindelijk zijn vrouw schaakt en zijn fortuin erbij, eindigt Orgon letterlijk in zijn onderbroek. Weinig meer dan een beest.

Molière liet alles goedkomen in zijn komedie, met de arrestatie van Tartuffe. Gotscheff kiest voor Orgons ondergang. Terecht. De hypocrisie heeft zich altijd de sterkste getoond.

Maar zelden zo uitbundig.